

Promoting Inclusive Instruction for Active Participation in Diverse Classrooms

Program de intervenție Școlară PIVOT (A3.10 Formarea profesorilor)

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Formarea competențelor de a produce și de a recepta mesaje scrise impune folosirea unei palete largi de metode și tehnici.

- copieri simple sau selective;
- dictări și autodictări;
- exerciții de raportare a noțiunilor particulare la cele generale;
- exerciții de clasificare;
- exerciții de comparare a obiectelor și fenomenelor;
- exerciții de alcătuire a propozițiilor după sens și semnificație;
- analiză contrastivă;
- exerciții de recunoaștere a cuvintelor cu valoare expresivă, descriptivă;
- exerciții de utilizare a cuvintelor cu valoare expresivă.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Copierile simple sunt primele exerciții de redactare a textului scris, prin care elevii se obișnuiesc cu scrierea de mână, cu așezarea textului în pagină, cu utilizarea ortogramelor.

Copierile selective impun deja deprinderi formate, elevii fiind puși în situația de a copia doar anumite fragmente de text, anumite ortograme sau doar dialogul dintre două sau mai multe personaje. Trebuie făcută diferențierea între copiere și transcriere – transformarea textului scris de tipar în text scris de mână și invers.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Dictările valorifică priceperile și deprinderile de scriere ale elevilor și oglindesc, totodată, capacitatea de receptare a mesajului oral, deoarece utilizarea corectă a semnelor de punctuație se datorează și capacității elevului de a înțelege și decoda mesajul fonetic (comunicarea verbală și paraverbală):

- *dictări propriu-zise* – folosite pentru evaluarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor elevilor privind scrierea anumitor tipuri de texte și folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație;
- *dictări selective* – folosite pentru verificarea capacității de analiză și sinteză, de selecție a ortogramelor, cuvintelor, expresiilor indicate; sunt folosite pentru valorificarea cunoștințelor privind utilizarea corectă a elementelor de construcție a comunicării;
- *autodictări* – folosite, mai ales, în cazul verificării textelor poetice învățate, constând în scrierea unei strofe, din memorie.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Cele mai complexe comunicări scrise elaborate de către elevi sunt compunerile scrise, care necesită creativitate și originalitate la nivelul structurii, al limbajului folosit și al ideilor prezentate.

Din acest motiv, elaborarea compunerilor scrise începe abia în ciclul de *Dezvoltare*, când elevii au deja formate noțiunile elementare de redactare a unui text.

Important este ca, în clasele I – a IV-a, elevii să dobândească priceperi și deprinderi de a-și încerca intențiile, de a putea redacta corect și limpede, într-o exprimare îngrijită, o comunicare mult mai complexă decât cea orală.

Profesorul are rolul de a încuraja independența în gândire și exprimare, efortul personal, de a îndruma cu abilitate și răbdare activitatea elevilor.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Procesul de elaborare a compunerilor scrise de către elevi începe în clasa a II-a sub forma unor texte scurte, bazate pe textele literare studiate:

- așezarea unor enunțuri în ordine logică: introducere, cuprins, încheiere;
- compunerea după un șir de întrebări – textul rezultat din înlănțuirea logică a răspunsurilor formulate de către elevi reprezintă compunerea în sine.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Începând cu clasa a III-a compunerile scrise devin din ce în ce mai complexe:

- compuneri pe baza unor materiale de sprijin: ilustrații, tablouri, desene / benzi desenate, imagini video, etc.;
- compuneri pe baza unor propoziții / expresii / cuvinte de sprijin;
- compuneri pe baza unor întrebări / a unui șir de întrebări;
- compuneri cu început / sfârșit dat;
- compuneri după un plan de idei;
- compuneri plecând de la un text literar citit / ascultat;
- compuneri pe baza unor impresii / observații personale ale elevilor
- compuneri libere;
- compuneri corespondență și cu destinație specială – bilet, scrisoare, carte poștală, cerere, anunț, reclama, articolul, invitația, etc.)

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Activități specifice premergătoare elaborării compunerilor

Activități generale pe care profesorul trebuie să le desfășoare cu elevii, înainte de a trece la redactarea propriu-zisă a compunerilor:

- alegerea temei și stabilirea conținutului compunerii:
 - profesorul stabilește destinatarul compunerii: elevii scriu pentru ei înșiși, la clasele primare;
 - profesorul prezintă noțiunile de bază despre structura unor compuneri, despre tehnica elaborării lor și se asigură ca toți elevii le-au înțeles bine înainte de a trece la redactarea textului;
- gradarea efortului elevilor, de la simplu spre complex;
- orientarea elevilor în strângerea materialului necesar redactării compunerii și distribuirea acestuia pe cele trei părți componente ale compunerii: introducere, cuprins și încheiere;
 - profesorul oferă modele;
 - adresează întrebări pentru a ordona ideile elevilor (o întrebare pentru introducere, cel puțin două întrebări pentru cuprins și una pentru încheiere);
 - profesorul scrie răspunsurile pe tablă, urmând structura compunerii, în ordine logică;
 - elevii elaborează primele compuneri colectiv, sub formă orală pe baza întrebărilor și răspunsurilor la care fiecare elev va participa, exprimându-și propriile păreri, idei, impresii, atitudini;

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Etapele lecției de compunere

- asigurarea cadrului afectiv corespunzător – profesorul trebuie să aleagă momentul cel mai potrivit pentru activitatea de compunere pentru ca elevul să se poată exprima liber;
- trezirea interesului pentru compunere și motivarea elevilor – activitatea de compunere este productivă dacă rezultă din dorința elevului de a scrie și dacă elevul a acceptat sarcina elaborării compunerii;
- anunțarea temei compunerii;
- anunțarea titlului compunerii – stabilirea unui titlu potrivit ușurează procesul de elaborare a compunerii de către elevi pentru că le organizează gândirea și imaginația în jurul unei idei clare;
- prezentarea materialului de sprijin sau/și a modelului;
- întocmirea planului de idei
 - la începutul clasei a III-a se merge pe un singur plan de idei dezvoltat într-o singură formă; pe măsură ce aprofundăm, prezentăm două-trei planuri de idei;
 - trebuie să abordeze aceeași formă: de obicei propoziții enunțative;

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Etapele lecției de compunere

- dezvoltarea orală a planului de idei, în cel puțin două variante, renunțând treptat la model și complicând ordinea ideilor pe măsură ce aprofundăm;
- stabilirea criteriilor de elaborare a compunerii
 - se stabilesc 3-5 criterii: dezvoltarea fiecărei idei, folosirea materialelor de sprijin, compunerea prin îndeplinirea anumitor condiții, calitatea exprimării, utilizarea sau nu a dialogului, așezarea în pagină a textului, folosirea semnelor de punctuație, folosirea expresiilor frumoase, corectitudinea scrierii, etc. Criteriile se formulează potrivit nivelului de înțelegere al clasei și se scriu pe tablă sau pe o planșă. Elevul va ști astfel cum să-și ordoneze compunerea și profesorul/elevul va putea explica/motiva analiza compunerii;
- redactarea compunerii care se poate începe în clasă și continua acasă:
 - dacă se notează compunerea, se prevăd două lecții consecutive de compunere – se notează doar ce s-a redactat în clasă;
 - dacă nu se notează, elevul redactează doar un fragment din compunere în clasă și se apreciază împreună cu clasa; se continuă scrierea compunerii acasă, unde elevul va cere ajutorul părinților cu care profesorul trebuie să aibă o relație deschisă.

Dezvoltarea competențelor de comunicare scrisă

Etapele lecției de compunere

- autocontrolul și aprecierea compunerii
 - se citesc 2-3 compuneri și se apreciază împreună cu clasa;
 - atunci când compunerea a fost redactată în întregime în clasă, aprecierea se poate face acasă, de către elevi, urmărind criteriile indicate de profesor – acestea corespund competențelor din programă;
 - apoi se trece la aprecierea de către profesor și la motivarea și explicarea aprecierii – se face analiza compunerii, de obicei în altă lecție, folosind o exprimare adecvată astfel încât să nu afecteze copilul din punct de vedere emoțional.
- analiza și discutarea compunerilor
 - profesorul organizează eventual o lecție separată de analiză a compunerilor, după ce le corectează;
 - profesorul alege 3-4 categorii de compuneri : bune, mai puțin bune, proaste;
 - primele aprecieri sunt făcute de către elevi, urmărind criteriile stabilite inițial;
 - se evită comparațiile între compunerile elevilor pentru a nu afecta încrederea acestora în forțele proprii; se abordează comunicarea deschisă cu elevii.
 - profesorul poate solicita refacerea unor compuneri, dacă este cazul.

EVALUAREA COMPUNERILOR

Indicatori privind evaluarea lucrărilor scrise:

Indicatori	Aspecte urmărite
1. Respectarea structurii compunerii	Introducerea – în funcție de tipul și subiectul compunerii; Cuprinsul – constituie partea cea mai întinsă a lucrării și conține esențialul temei - Să realizeze legătura dintre titlu și conținut; - Ideile să se succedă într-o înlănțuire logică, într-o expunere clară; - Ideile să fie prezentate prin acțiuni. Încheierea să fie scurtă, ca o concluzie logică a celor prezentate în cuprins.
2. Vocabularul	Trebuie: - Să fie adecvat conținutului; - Să fie folosit cuvântul cu sensul cel mai potrivit; - Să folosească cuvinte în expresii literare, expresii artistice; - Să realizeze o exprimare îngrijită, estetică

EVALUAREA COMPUNERILOR

3. Sitlul	Acesta va exprima următoarele calități: - Simplitate, naturalețe; - Claritate, corectitudine, precizei; - Puritate; - Se vor evita construcțiile ilogice, incoerențele, pleonasmul.
4. Respectarea normelor gramaticale	- acord, flexiune

EVALUAREA COMPUNERILOR

5. Așezarea textului în pagină	a) Scrierea titlului: - în sensul ordinii, la mijlocul rândului, la distanță de marginea de sus a hârtiei; - cu litere mai mari decât restul textului; - se lasă spațiu între titlu și text. b) Spațiul liber: - de 2-3 cm în stânga paginii c) Alineatul: - va fi respectat de câte ori începe o idee nouă d) Folosirea întregului spațiu pentru redactarea lucrării: - de la o margine la alta; - la marginea din dreapta se va face despărțirea în silabe; - nu se îngheșuie textul în pagină; - spațiul potrivit între rânduri, pentru a ușura citirea lucrării
6. Grafica	Scris-citit ordonat, curat.

EVALUAREA COMPUNERILOR

Prin evaluarea activității desfășurate în cadrul procesului de învățământ se apreciază, progresul elevilor la un moment dat, în formarea și dezvoltarea deprinderilor de comunicare orală și scrisă.

Evaluarea oferă informații pe baza cărora este posibilă:

- prognosticarea (elevul este pregătit pentru a trece în altă treaptă de instruire?);
- aprecierea (verificarea acumulărilor, valorizarea progresului, situarea la un moment dat într-un anumit grup);
- diagnosticarea (ce anume se prezintă a fi însușit, exersat).

Importanța activităților de evaluare rezultă din funcțiile atribuite evaluării, respectiv: funcția constatativă sau de control, funcția educativă sau de stimulare, funcția selectivă sau de ierarhizare și funcția socială. În procesul complex de evaluare este necesară respectarea următoarelor cerințe:

- evaluarea trebuie făcută consecvent și sistematic, la anumite intervale de timp, în cadrul studierii temelor propuse de conținutul informativ;
- evaluarea trebuie concretizată în calificative, nefiind o operație de valoare în sine, ci trebuie subordonată finalității generale de optimizare a capacităților de exprimare orală și scrisă;
- aprecierea comunicării orale și scrise trebuie să urmărească, simultan, obiective precise și variate.

EVALUAREA COMPUNERILOR

O evaluare obiectivă, corectă presupune plasticitate afectiv-intelectuală din partea cadrului didactic, pentru a surprinde coeficientul personal implicat în compozițiile cercetate și determinate de particularitățile psihice de vârstă și individuale ale elevilor.

Evaluarea creațiilor elevilor impune multă atenție, efort și concentrare, obiectivitate, pentru înlăturarea unor posibile erori, determinate de stereotipie, efectul halo etc. Sunt supuse evaluării atât acțiunile întreprinse de elevi, cât și rezultatele și performanțele acestora. Asigurând elevilor timpul necesar pentru ritmul lor de asimilare, astfel încât să atingă criteriul/standardele de performanță stabilite, motivându-i corespunzător, asigurând o predare calitativă, rezultatele elevilor pot înregistra succesul școlar dorit.

În discutarea și aprecierea compunerilor, accentul nu trebuie să cadă pe compararea lucrărilor, în sensul că una este reușită și una nu este reușită; astfel, unii copii vor fi trecuți mereu în cea de-a doua categorie. E bine să se constate progresul fiecărui copil față de sine, ceea ce va încuraja dorința de progres.

PLATFORME ONLINE EDUCATIVE

PitiClic - Învăţ să scriu şi să citesc (Android) <https://soft4kids.ro/>

Descriere: Oferă exerciţii de scriere corectă a cuvintelor, recunoaştere a literelor şi formare de propoziţii simple.

Funcţionalităţi: Jocuri interactive, exerciţii de completare şi dictare.

Co-funded by
the European Union

PLATFORME ONLINE EDUCATIVE

Învăț să scriu corect (Android) <https://clasamea.eu/invat-sa-scriu-corect/>

Descriere: Aplicație dedicată ortografiei, cu exerciții de completare și dictare.

Funcționalități: Corectare automată, sugestii pentru greșeli frecvente

Co-funded by
the European Union

PLATFORME ONLINE EDUCATIVE

ABC Dino - Învăţ să citesc şi să scriu (Android, iOS)

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.Didactoons.ABCDinos&hl=ro>

- **Descriere:** Conţinut interactiv care ajută copiii să înveţe scrierea corectă a cuvintelor şi propoziţiilor.
- **Funcţionalităţi:** Litere animate, exerciţii de ortografie, puzzle-uri lingvistice.

Co-funded by
the European Union

PLATFORME ONLINE EDUCATIVE

Kidibot (Browser, Android, iOS) <https://www.kidibot.ro/>

Descriere: Platformă educațională cu provocări de gramatică și ortografie pentru copii.

Funcționalități: Quiz-uri interactive, competiții între utilizatori, recompense virtuale.

Co-funded by
the European Union

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ PRIN COMPUNERI (CU INTEGRAREA TIC)

- **„Povestea Digitală”** (Folosind Canva sau StoryJumper)

- Descriere: Elevii creează o poveste ilustrată folosind platforme online care permit integrarea imaginilor și textului.
- Cum funcționează: Profesorul oferă un început de poveste (ex.: „Într-o zi, Alex a găsit o ușă secretă în grădină...”). Elevii completează povestea adăugând propoziții și imagini folosind Canva (pentru prezentări interactive) sau StoryJumper (pentru cărți digitale).
- Beneficii: Dezvoltă creativitatea, structura narativă și competențele digitale.

- **„Jurnalul Virtual”** (Folosind Google Docs sau Padlet)

- Descriere: Elevii scriu un jurnal zilnic sau săptămânal, documentând evenimente sau gânduri personale.
- Cum funcționează: Profesorul creează un Google Docs partajat sau un panou Padlet unde fiecare elev își scrie intrările. Se adaugă imagini, emoticoane și videoclipuri pentru a ilustra emoțiile din jurnal.
- Beneficii: Îmbunătățește capacitatea de auto-reflecție, scrierea coerentă și încrederea în exprimarea ideilor.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ PRIN COMPUNERI (CU INTEGRAREA TIC)

- **„Detectivii Ortografici”** (Folosind Kahoot sau LearningApps)
 - Descriere: Elevii corectează greșelile ortografice dintr-un text și explică de ce au făcut corecturile respective.
 - Cum funcționează: Profesorul creează un test interactiv pe Kahoot! sau LearningApps cu propoziții ce conțin greșeli de ortografie. Elevii identifică greșelile și oferă justificări printr-o compunere de 3-5 propoziții în care explică regulile ortografice corecte.
 - Beneficii: Îmbunătățește atenția la detalii și consolidează regulile ortografice într-un mod distractiv.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ PRIN COMPUNERI (CU INTEGRAREA TIC)

- **„Scrisoare către un Personaj”** (Folosind Wordwall sau ChatGPT pentru inspirație)

 Descriere: Elevii scriu o scrisoare unui personaj dintr-o carte, desen animat sau joc video preferat.

 Cum funcționează: Profesorul creează un joc de alegere pe Wordwall, unde elevii descoperă întrebări care îi ajută să structureze scrisoarea. Elevii scriu scrisoarea pe Google Docs, iar apoi o editează folosind funcția de revizuire automată.

 Beneficii: Îi ajută pe copii să învețe formatul unei scrisori și să-și exprime gândurile clar și logic.

- **„Povestea în Lanț Digital”** (Folosind Google Slides sau Jamboard)

 Descriere: Elevii creează o poveste colectivă adăugând fiecare câte o propoziție sau un paragraf.

 Cum funcționează: Profesorul creează un Google Slides sau un panou Jamboard, unde fiecare elev adaugă o propoziție sau un desen care să continue povestea. La final, povestea este citită cu voce tare și analizată împreună.

 Beneficii: Încurajează colaborarea, logica narativă și dezvoltă exprimarea scrisă într-un mod interactiv.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ CU ACCENT PE ORTOGRAFIE ȘI GRAMATICĂ

Activitatea 1: Completează propozițiile

Obiectiv: Consolidarea ortografiei și a gramaticii de bază prin completarea corectă a unor propoziții lacunare. Elevii vor învăța să aleagă cuvintele potrivite din context și să acorde atenție formelor gramaticale corecte și ortografiei (scrierea corectă a cuvintelor).

Instrucțiuni:

1.Pregătirea materialelor: Pregătiți o fișă de lucru cu 5-10 propoziții incomplete (cu spații libere) și o listă de cuvinte care trebuie folosite pentru a le completa. Asigurați-vă că propozițiile sunt formulate clar și potrivite vârstei (de exemplu: „Ana ____ la magazin să cumpere pâine.”) iar lista de cuvinte include variante care testează cunoștințele de ortografie/gramatică (ex: *merge, merg, mergi*).

2.Explicați sarcina: Spuneți elevilor că vor trebui să completeze fiecare propoziție cu un cuvânt potrivit din lista dată, astfel încât propoziția să fie corectă din punct de vedere gramatical și logic. Subliniați că trebuie să fie atenți la ortografie (literele și forma corectă a cuvântului) și la sensul propoziției.

3.Desfășurarea activității: Elevii lucrează individual (sau în perechi pentru a încuraja colaborarea) și scriu cuvântul corect în spațiul liber al fiecărei propoziții. Încurajați-i să citească cu voce scăzută propoziția întreagă după ce au completat-o, pentru a verifica dacă sună corect.

4.Verificare și feedback: După ce toți elevii au terminat, corectați exercițiul împreună. Rugați voluntari să citească cu voce tare propozițiile completate. Discutați fiecare răspuns corect și de ce se potrivește acel cuvânt (de exemplu, acordul subiect-predicat sau ortograma corectă). Dacă au existat greșeli, corectați-le pe tablă și explicați de ce varianta aleasă nu era corectă. Acest moment de feedback îi ajută pe elevi să înțeleagă regulile de scriere corectă.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ CU ACCENT PE ORTOGRAFIE ȘI GRAMATICĂ

Activitatea 2: Vânătoare de greșeli (Detectivul ortografic)

Obiectiv: Îmbunătățirea atenției la detalii în scriere prin identificarea și corectarea greșelilor de ortografie și gramatică. Elevii vor deveni mai conștienți de scrierea corectă a cuvintelor și de regulile gramaticale, dezvoltându-și abilitățile de auto-corectare.

Instrucțiuni:

1.Pregătirea materialelor: Elaborați un scurt text sau 5-6 propoziții în care ați strecurat intenționat greșeli uzuale de scriere pentru nivelul lor (de exemplu: litere mâncate sau adăugate, confuzia i/î, ortograme simple precum „sa/s-a”, lipsa unui semn de punctuație, acorduri greșite de număr/gen etc.). *Exemplu:* „ia-m bradul din padure si lam impodobit.”

2.Rolul de detectiv: Prezentați elevilor fișa cu textul/propozițiile și explicați că vor juca rolul unor **detectivi ortografici**. Sarcina lor este să găsească **toate greșelile** din text și să le corecteze. Îi puteți încuraja spunându-le că textul are, de exemplu, 10 greșeli de descoperit, transformând activitatea într-o vânătoare de comori (greșelile fiind „comorile” de găsit).

3.Desfășurarea activității: Elevii citesc atent textul și subliniază sau încercuiesc cu pixul roșu greșelile pe care le găsesc. Apoi, lângă text (sau dedesubt), rescriu cuvântul sau propoziția în forma corectă. Dacă se lucrează în perechi, fiecare elev poate fi „detectivul” pentru textul colegului, schimbând fișele între ei – fiecare caută greșelile în textul celuilalt, apoi își returnează fișele pentru a corecta propriile greșeli identificate de coleg.

4.Verificare și discuție: Reuniți clasa și cereți voluntarilor să spună ce greșeli au găsit. Pe tablă, notați cuvintele sau fragmentele greșite și scrieți forma corectă alături. De exemplu, notați „ia-m” și corectați la „i-am”, „padure” corectat la „pădure”, explicând pe scurt fiecare regulă (cratima la „i-am”, folosirea literei „ă” în „pădure” etc.). Lăudați elevii pentru fiecare greșeală „vânată” cu succes. La final, asigurați-vă că toți elevii au înțeles corecturile, astfel încât să evite acele greșeli în viitor.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ CU ACCENT PE ORTOGRAFIE ȘI GRAMATICĂ

Activitatea 3: Potrivește jumătățile de propoziție

Obiectiv: Dezvoltarea abilității de a construi propoziții corecte și logice, exersând totodată acordul gramatical și înțelegerea sensului. Elevii vor învăța să asocieze corect părțile de propoziție (subiect și predicat, propoziție principală și secundară simplă) și să acorde atenție elementelor cheie cum ar fi numărul sau timpul verbelor, pentru a forma propoziții coerente.

Instrucțiuni:

1.Pregătirea materialelor: Pe o fișă de lucru, scrieți două coloane de expresii. În coloana din stânga puneți începuturi de propoziții, iar în coloana din dreapta finaluri de propoziții, amestecate într-o ordine aleatorie. Asigurați-vă că fiecare început de propoziție din stânga are un final potrivit în dreapta, care împreună formează o propoziție corectă gramatical și cu sens. *Exemplu:*

1. Stânga: „Băiețelul citește...” / „Florile din grădină...” / „Noi ne jucăm...”

2. Dreapta: „...sunt colorate și frumoase.” / „...o poveste înainte de culcare.” / „...în parc în fiecare după-amiază.”

2.Explicarea sarcinii: Instruiți elevii că trebuie să **asocieze fiecare început de propoziție cu finalul corect**. Ei pot face acest lucru trasând o linie între perechile potrivite sau notând pe foaie numărul sau litera corespunzătoare (dacă enumerăm itemii) pentru combinația corectă. Subliniați că trebuie să fie atenți ca propoziția formată să aibă sens și să fie corectă din punct de vedere gramatical (de exemplu, să se potrivească subiectul cu predicatul la număr: singular cu singular, plural cu plural).

3.Desfășurare: Elevii lucrează individual sau în grupuri mici. Ei citesc fiecare fragment din coloana stângă și caută în coloana dreaptă continuarea care o completează logic. Încurajați-i să verifice citind cu voce joasă combinația aleasă ca să audă dacă sună corect. Această activitate este aproape ca un puzzle de propoziții – elevii vor încerca variante până găsesc potrivirea corectă.

4.Verificare: Recapitulați împreună soluțiile. Luați pe rând fiecare început de propoziție din coloana stângă și întrebați ce final a ales fiecare. Confirmați răspunsul corect citind propoziția întreagă cu voce tare. Dacă un elev a potrivit greșit, discutați de ce anumite combinații nu funcționează (poate verbul nu se potrivea cu subiectul sau sensul era illogic) și clarificați confuzia. Lăudați elevii pentru propozițiile corecte formate. Pentru a adăuga interactivitate, puteți transforma verificarea într-un joc: citiți un început de propoziție și provocați elevii să identifice rapid continuarea corectă (eventual ridicând mâna sau indicând pe fișă).

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ CU ACCENT PE ORTOGRAFIE ȘI GRAMATICĂ

Activitatea 4: Compunere scurtă ghidată

Obiectiv: Dezvoltarea competenței de exprimare scrisă liberă, aplicând cunoștințele de ortografie și gramatică într-un text creativ propriu. Elevii își vor îmbunătăți fluența în scris, vor învăța să structureze o compunere scurtă (introducere, cuprins, încheiere simplă) și vor exersa scrierea corectă a cuvintelor și construirea propozițiilor într-un context mai larg.

Instrucțiuni:

1.Pregătirea sarcinii: Propuneți un subiect atractiv pentru o compunere scurtă, potrivit vârstei lor. De exemplu: „*O zi magică de vacanță*”, „*Animalul meu imaginar*” sau „*Aventură în parc*”. Alternativ, puteți oferi 3-4 cuvinte cheie pe care elevii trebuie să le includă în povestirea lor (ex: **mare, prieten, joc, surpriză**). Aceste cuvinte cheie îi vor ajuta să își structureze ideile și, totodată, le atrage atenția să le scrie corect.

2.Explicarea cerințelor: Spuneți elevilor că vor scrie o scurtă compunere de **5-7 propoziții** pe tema dată. Reamintiți-le câteva reguli de bază: textul să aibă un început (o propoziție care introduce subiectul), un cuprins (câteva propoziții cu acțiunea sau ideile principale) și o încheiere (o concluzie sau o impresie finală). Subliniați așteptările legate de ortografie și gramatică: să înceapă propozițiile cu literă mare, să pună punct la final, să acorde atenție cuvintelor dificile (de exemplu, dacă folosesc un nume propriu să-l scrie cu majusculă, dacă nu sunt siguri de un cuvânt să îl sublinieze și să întrebe).

3.Scrierea propriu-zisă: Oferiți-le timp (10-15 minute) să scrie compunerea pe caiet sau pe o foaie separată. Încurajați-i să își organizeze mai întâi ideile (eventual pot nota pe ciornă cuvintele-cheie sau un mini-plan). Pentru un plus de interactivitate, puteți permite elevilor să discute 1-2 minute în perechi despre ideile lor înainte de a începe să scrie, astfel încât să se inspire reciproc.

4.Revizuire și partajare: După ce au terminat de scris, cereți-le să recitească în liniște compunerea și să verifice singuri dacă găsesc greșeli de ortografie sau dacă toate propozițiile sunt clare. Apoi, dacă timpul permite, elevii pot face schimb de compuneri cu un coleg pentru o verificare reciprocă (fiecare citește compunerea celuilalt și subliniază eventualele greșeli găsite, tot în spirit de „detectiv” dar acum pe textul creat, nu dat). În final, solicitați câtorva elevi voluntari să citească compunerea lor în fața clasei. După fiecare citire, apreciați aspectele pozitive (idee originală, structură clară, vocabular bogat) și corectați delicat eventualele erori notate (de exemplu: „Foarte frumoasă povestea! Doar un lucru de îndreptat: cuvântul „*ea*” l-ai scris **ia**, dar forma corectă este cu *e* la început.”). Această activitate îi motivează pe elevi să scrie creativ, știind că își vor prezenta creația, și îi ajută să aplice regulile de scriere într-un context real.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ CU ACCENT PE ORTOGRAFIE ȘI GRAMATICĂ

Activitatea 5: Cuvinte în dezordine (Rearanjează cuvintele în propoziție)

Obiectiv: Îmbunătățirea capacității de a forma propoziții corecte prin exersarea structurii gramaticale. Elevii vor înțelege mai bine ordinea cuvintelor în propoziție (subiect – predicat – complemente), importanța majusculilor și a semnelor de punctuație, și își vor consolida cunoștințele de ortografie în timp ce rearanjează cuvintele corect.

Instrucțiuni:

1. Pregătirea exercițiului: Construiți 5 propoziții simple, apoi descompuneți fiecare propoziție în cuvinte separate, amestecându-le în dezordine. Prezentați pe fișa de lucru fiecare set de cuvinte amestecate ca pe un șir haotic pe care elevii trebuie să-l ordoneze. Asigurați-vă că propozițiile vizate sunt potrivite nivelului lor și conțin elemente gramaticale cunoscute. *Exemplu:* pentru propoziția corectă „**Mingea roșie sare înalt.**” veți afișa dezordonat: „**înalt roșie sare Mingea.**” (menționați că unul dintre cuvinte ar trebui început cu literă mare în forma finală). Includeți și situații care necesită adăugarea unui semn de punctuație la final.

2. Instrucțiuni pentru elevi: Explicați copiilor că au o listă de cuvinte amestecate și **trebuie să le așeze în ordinea corectă pentru a forma o propoziție**. Reamintiți-le că primul cuvânt al propoziției trebuie să înceapă cu literă mare și la final trebuie pus punct (sau semnul potrivit, dacă e o întrebare sau exclamație – puteți include și o astfel de propoziție pentru varietate, de exemplu „**vine când trenul?**” amestecat ca „**trenul când vine ?**”). Încurajați-i să identifice mai întâi subiectul și predicatul, apoi restul cuvintelor, pentru a ordona logic propoziția.

3. Desfășurarea activității: Elevii lucrează individual, reordonând cuvintele pe foaie. Ei pot tăia cuvintele și rescrie în ordine corectă sau numerota ordinea corectă deasupra fiecărui cuvânt. Dacă un elev termină repede, rugați-l să verifice din nou ortografia fiecărui cuvânt și dacă nu cumva a uitat majuscula sau punctul. Pentru a adăuga un element interactiv, puteți transforma exercițiul într-o mică competiție: cine formează corect toate propozițiile primul (sau corect cele mai multe într-un timp dat) primește un sticker sau o bulină.

4. Verificare: Corectați împreună pe tablă fiecare propoziție. Alegeți un elev să dicteze ordinea corectă a cuvintelor pentru prima propoziție, scrieți pe tablă propoziția formată și întrebați clasa dacă pare corectă. Confirmați majuscula la început și adăugați punctul la sfârșit, evidențiind aceste elemente. Procedați similar pentru toate enunțurile. Discutați eventualele dificultăți (poate unele cuvinte pot forma două propoziții diferite – dacă ați inclus intenționat o capcană, clarificați care e varianta corectă și de ce). Lăudați elevii pentru propozițiile bine construite și subliniați cum ordonarea corectă a cuvintelor ajută la înțelegerea mesajului.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ – compunere descriptivă

Lecție de compunere pentru clasa a II-a: „O zi de primăvară”.

 Durata: 45 minute

 Obiective:

- Să recunoască structura unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);
- Să creeze propoziții corecte, coerente și logice;
- Să își exprime ideile într-un mod creativ;
- Să folosească adjective și verbe potrivite pentru descrierea unui anotimp.

 Etapele lecției:

1. Captarea atenției (5 min)

- Învățătoarea arată imagini cu peisaje de primăvară (flori, copaci înmuguriți, copii jucându-se afară).
- Întrebări pentru elevi:
 - Ce anotimp este în poze?
 - Ce vă place cel mai mult la primăvară?
 - Ce activități faceți primăvara?

2. Predarea noțiunilor (10 min)

Explicarea structurii unei compuneri:

- Introducerea – Spunem unde și când are loc întâmplarea.
- Cuprinsul – Povestim ce se întâmplă, pas cu pas.
- Încheierea – Spunem cum s-a terminat totul și cum ne-am simțit.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ- compunere descriptivă

Exemplu de propoziții pentru fiecare parte:

- Introducere: Era o zi frumoasă de primăvară. Soarele strălucea pe cer.
- Cuprins: Am ieșit afară cu prietenii. Am cules flori și ne-am jucat în parc.
- Încheiere: A fost o zi minunată și mi-a părut rău că s-a terminat.

3. Exercițiu practic (20 min)

Sarcină: Scrie o compunere scurtă cu titlul „O zi de primăvară”.

- Minimum 5 propoziții.
- Să includă: când s-a petrecut, ce ai făcut, cum te-ai simțit.
- Folosește cuvinte potrivite pentru primăvară: soare, copaci, flori, verde, zâmbet, bucurie, etc.

Suport vizual: Tabla/fișă cu un plan simplu:

1. Unde și când se petrece?
2. Cu cine erai?
3. Ce ai făcut?
4. Cum te-ai simțit?

4. Citirea compunerilor și feedback (10 min)

- Câțiva elevi citesc compunerile în fața clasei.
- Învățătoarea oferă feedback pozitiv:
 - Ce a fost bine?
 - Ce se poate îmbunătăți?

Temă pentru acasă: Scrie o compunere cu titlul „O zi de vară” sau „O zi la munte”. Alege una dintre teme.

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ - compunere descriptivă

 Fișă de lucru – Compunere: „O zi de primăvară”

Nume: _____ Data: _____

 Sarcina ta:
Scrie o compunere scurtă despre o zi frumoasă de primăvară. Gândește-te la:

- Când s-a întâmplat?
- Cu cine ai fost?
- Ce ai făcut?
- Cum te-ai simțit?

 Planul compunerii:

1. Introducere:
(Spune unde și când se întâmplă acțiunea)

.....

.....

2. Cuprins:
(Povestește ce ai făcut în acea zi)

.....

.....

.....

ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE SCRISĂ - compunere descriptivă

3. Încheiere:

(Spune cum s-a terminat totul și cum te-ai simțit)

.....

.....

💡 Cuvinte ajutătoare:

soare, flori, verde, zâmbet, copaci, păsări, bucurie, prieteni, căldură, parc

🌟 Desenează aici ceva din compunerea ta:

